

1. Για τους νεκρούς της Marfin

«Οι φασίστες, εκατό εναντίον ενός, δολοφονούν, ξυλοκοπούν, βασανίζουν, προσβάλλουν γυναίκες, παιδιά, αδύναμους και ανυπεράσπιστους ανθρώπους, πυρπολούν, καταστρέφουν περιουσίες που υπήρξαν προϊόν μεγάλων θυσιών των εργαζομένων, σκλαβώνουν ολόκληρους πληθυσμούς· (...) και παρόλα αυτά, τα χείριστα, θεωρούνται πολιτικά όντα, αγωνιστές ενός σκοπού και πολλοί έντιμοι άνθρωποι, που σίγουρα δεν θα διέπρατταν αυτά τα εγκλήματα, δεν αποστρέφονται να τους σφίγγουν το χέρι και να διατηρούν επαφές μαζί τους. Μιλούν πολύ για τη βία και λίγο για την ηθική· και το φυσικό αποτέλεσμα ήταν πως όταν μετήλθαν βίαιων πράξεων με περισσή ιταμότητα, δεν συνάντησαν ούτε φυσική αντίσταση, ούτε ηθική καταδίκη.» (...)

«Αν, προκειμένου να νικήσουμε, θα έπρεπε να στήσουμε κρεμάλες στις πλατείες, θα προτιμούσα να χάσουμε»

Ερρίκο Μαλατέστα

Προχθές, κατά τη διάρκεια μιας μεγάλης διαδήλωσης ενάντια στα νέα οικονομικά μέτρα της κυβέρνησης, μερικοί διαδηλωτές έκαψαν τρεις εργαζόμενους σε μια τράπεζα. Απειλήσαν να κάψουν και όσους βρίσκονταν μέσα στο (κλειστό λόγω της απεργίας) βιβλιοπωλείο Ιανός περιλούζοντας τρεις απ' αυτούς με βενζίνη. Δε θέλουμε να σταθούμε πολύ στις ευθύνες των άλλων, όπως επιτάσσει η κυριαρχούσα ανευθυνότητα που φτάνει μέχρι τα όρια της συνέργειας στη δολοφονία αυτών των ανθρώπων. Εμείς προτιμάμε να σταθούμε στις δικές μας ευθύνες. Γιατί πρώτα διαπιστώνουμε μια ασυμμετρία ανάμεσα στις αντιδράσεις για τη δολοφονία του Αλέξη Γρηγορόπουλου το Δεκέμβρη του 2008 και στις αντιδράσεις για τη δολοφονία των τριών υπαλλήλων της Marfin από τους αναρχικούς. Γι' αυτούς τους τρεις δε θα γίνουν πιθανότατα διαδηλώσεις, δε θα καεί η Αθήνα, δε θα φωνάξουμε «αναρχικοί, γουρούνια, δολοφόνοι». Γι' αυτό το γεγονός είμαστε βέβαιοι από τη στιγμή που το απόγευμα της Τετάρτης, το συγκεντρωμένο πλήθος των διαδηλωτών στη Σταδίου προτίμησε να πιστέψει πως δεν υπάρχουν νεκροί και πρόκειται για προπαγάνδα του «Κράτους» και να φωνάξει «αλήτες, ρουφιάνοι, δημοσιογράφοι» ενώ δεν τόλμησε και ούτε θα τολμήσει ποτέ να φωνάξει «αλήτες, δολοφόνοι, αναρχικοί». Κι αυτό γιατί ο κόσμος είναι χωρισμένος σε μανιχαϊκά ιδεολογικά στρατόπεδα. Η βία της μιας μεριάς είναι ηθικά απονομιμοποιημένη ενώ η βία της άλλης είναι νόμιμη «αντιβία» καθαγιασμένη από τον ιερό αγώνα ενάντια στο κράτος και στον καπιταλισμό και από την κατοχή της απόλυτης Αλήθειας.

Ας διευκρινίσουμε, πως όλα τα παραπάνω συνθήματα είναι απαράδεκτα επειδή βασίζονται στη λογική της συλλογικής ευθύνης που βρίσκεται στον πυρήνα της μανιχαϊκής ιδεολογίας. Δεν είναι όλοι οι δημοσιογράφοι ρουφιάνοι, δεν είναι όλοι οι αναρχικοί και οι αστυνομικοί δολοφόνοι. Αλλά ας εξετάσουμε πόσο λίγο δολοφόνοι είμαστε όλοι μας.

Όσοι από μας ανεβαίναμε τη Σταδίου γύρω στις 2, είδαμε αυτό το κτίριο να φλέγεται και τους ανθρώπους απεγνωσμένους στα μπαλκόνια. Μερικοί δίπλα μας είπαν «καλά να πάθουν, αφού δούλευαν σε μέρα απεργίας», άλλοι τους κορόιδευαν, άλλοι έβγαζαν φωτογραφίες με τα κινητά τους, κάποιος έπαιρνε τηλέφωνο την πυροσβεστική. Οι περισσότεροι ήμασταν απαθείς, απλά κοιτούσαμε πιστεύοντας πιθανόν ότι τους χρειαζόταν ένα μάθημα και πως τελικά ένας από μηχανής θεός –και όχι εμείς- θα τους σώσει. Μερικά λεπτά αργότερα, κοιτάζοντας πίσω διαπιστώναμε ότι η φωτιά είχε επεκταθεί και πως οι άνθρωποι δύσκολα θα γλίτωναν. Λίγο παραπάνω, Βουκουρεστίου και Πανεπιστημίου, ένας εξαγριωμένος νεαρός απαγόρευε στην κρατική εξουσία, δηλαδή στην Πυροσβεστική, να περάσει στο άβατο της Πανεπιστημίου για να προσεγγίσει –πιθανότατα- το σημείο.

Όλο αυτό ήταν το χρονικό μερικών προαναγγελθέντων θανάτων, η συνέχεια του Δεκέμβρη του 2008, όπου μια αντιπροσωπεία αυτοκινήτων της Opel, στο ισόγειο μιας πολυκατοικίας στην Αλεξάνδρας, είχε πυρποληθεί και οι ένοικοι της πολυκατοικίας φώναζαν έντρομοι από τα μπαλκόνια να κάνει κάποιος κάτι. Κανένας δεν έκανε τίποτα όμως. Κανένας από όσους συμμετέχουμε στις διαδηλώσεις δεν ανέλαβε το βάρος να διαχωρίσει τη θέση του με αυστηρότητα, όλοι πορευόμαστε μαζί με αυτούς τους μικρούς ναζί γιατί θεωρούμε ότι βρισκόμαστε στο ίδιο στρατόπεδο, πως είναι «παραστρατημένοι σύντροφοι», πως δεν πρέπει «να κάνουμε δήλωση νομιμοφροσύνης στο κράτος», πως «το κράτος είναι ο μόνος τρομοκράτης», πως οι ρίζες του Κακού βρίσκονται αλλού, πως «φταίει ο Βγενόπουλος που δεν είχε βάλει ρολά» και άλλες μπουρδες που κρύβουν κάτω από το χαλί τις δικές μας ευθύνες.

Κανένας και καμία δεν αναρωτήθηκε ποτέ πόση ευθύνη έχει η βία των «εξεγερμένων» για το θάνατο του Αλέξη Γρηγορόπουλου και του Μιχάλη Καλτεζά. Κανένας και καμία δεν αναρωτήθηκε αν τα παιδιά αυτά θα ζούσαν αν οι ίδιοι δεν είχαν επιλέξει τη στρατηγική της βίας. Κανένας και καμία δεν αναρωτήθηκε αν η στρατηγική της έντασης δημιουργεί Κορκοκονίες και Μελίστες. Κανένας και καμία δεν αναρωτήθηκε αν αυτή η στείρα λογική της αντιπαράθεσης μπορεί και θέλει πραγματικά να αλλάξει την κοινωνία και να την κάνει ανθρωπινότερη. Κανένας και καμία δεν αναρωτήθηκε αν το δίπολο «αναρχικός» και «μπάτσος» πάει μαζί, όπως μαζί πάει και το γενικότερο δίπολο που τους οπλίζει τα χέρια και τους «στέλνει» στην αρένα εξ ονόματός μας, το δίπολο της «αθώας κοινωνίας» που

πολεμά το «διεφθαρμένο κράτος».

Τώρα, για όσους από εμάς αισθανόμαστε ακόμα άνθρωποι, η διαχωριστική γραμμή έχει χαραχτεί, δυστυχώς με αίμα, από τα γεγονότα τα ίδια, και χαράχτηκε έξω από αυτά τα δίπολα. Πρέπει απλά αλλά επιτακτικά να μπορέσουμε να την διακρίνουμε: χρειάζεται να αποφασίσουμε αν είμαστε με τη βία ή αν είμαστε εναντίον της. Αν το πρόβλημά μας είναι να «καεί το μπουρδέλο η βουλή» ή αν θέλουμε να φτιάξουμε μια κοινωνία που κανένας δε θα καίγεται ζωντανός. Αν θέλουμε να κρεμάσουμε τους βουλευτές και να κάψουμε τις τράπεζες ή να φτιάξουμε έναν κόσμο χωρίς κρεμάλες. Πρέπει, για να σταματήσουμε να θρηνούμε θύματα, να σταματήσουμε να τροφοδοτούμε με παρακλήσεις μίσους και οργής την ατμόσφαιρα, πρέπει να αποφασίσουμε αν θα έρθουμε σε ρήξη με το κομμάτι αυτό του εαυτού μας που ζητάει αίμα, φωτιές, κρεμάλες, και που όταν τα καταφέρνει στέκει αμήχανα και καταδικάζει υποκριτικά τη βία. Πρέπει να βρούμε το θάρρος (κυρίως απέναντι στους εαυτούς μας) και να τολμήσουμε να διαδηλώσουμε ενάντια στην αριστερή και την αναρχική τρομοκρατία, στη μνήμη όλων των θυμάτων της. Γιατί, ναι, πρόκειται για τρομοκρατία. Πρόκειται για πτώματα, για αίμα και πόνο. Πτώματα που δεν πάσαμε να ζητάμε, τραυλίζοντας ύμνους οργής, δημιουργώντας αντίπαλα στρατόπεδα εκεί που θα έπρεπε να υπάρχουν απλά άνθρωποι, δίνοντας δικαιολογίες στο ακρο-αριστερό και αναρχικό φασισταριό να δολοφονεί. Πρέπει να διαδηλώσουμε ενάντια σε αυτήν την τρομοκρατία για να καταλάβουν κάποιοι ότι δεν δεχόμαστε να δικαιολογούν τις μακάβριες πρακτικές τους στο όνομά μας, ότι ονειρευόμαστε έναν κόσμο διαφορετικό, όχι απλά από αυτόν που υπάρχει, αλλά και διαφορετικό από αυτούς τους ίδιους. Υπάρχει και άλλη τρομοκρατία; Υπάρχει. Υπάρχουν τα τουμπανιασμένα πτώματα των μεταναστών στο Αιγαίο. Υπάρχει όμως και το ακρωτηριασμένο σώμα του Χαμίντ Νατζαφί.

Γιάννης Κορομηλάς,

Κώστας Μπακόπουλος,

Θανάσης Πολλάτος,

Παναγιώτης Σιαβελής

(μέλη της ομάδας Αυτονομία ή Βαρβαρότητα)

<http://autonomyorbarbarism.blogspot.com/2010/05/marfin.html>

2. Η ΑΝΑΡΧΙΑ ΕΙΝΑΙ ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ, ΟΧΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ

Τον Δεκέμβρη του 2008 κατά τη διάρκεια των γεγονότων που ακολούθησαν τη δολοφονία του Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου ο αναρχικός-αντιεξουσιαστικός χώρος απάντησε στις φασιστικές εκκλήσεις των ΜΜΕ για επιστροφή σε «ησυχία, τάξη και ασφάλεια» με το αφοπλιστικό σύνθημα «εσείς μιλάτε για βιτρίνες, εμείς μιλάμε για ζωές».

Ποια επικίνδυνη υποκρισία κάνει τώρα ορισμένους να μιλάνε για τα ανύπαρκτα μέτρα πυροπροστασίας της τράπεζας και όχι για τις ζωές που χάθηκαν; Ποια οργουελική αντιστροφή της πραγματικότητας κάνει κάποιους να μιλούν για το τραγικό συμβάν σαν να επρόκειτο για βραχυκύκλωμα;

Δεν καταλαβαίνουμε άραγε ότι αυτή η υποκρισία είναι αντίστοιχη των νατοϊκών δολοφόνων που μιλούσαν για «παράπλευρες απώλειες»;

Δεν καταλαβαίνουμε άραγε ότι η δεδομένη και αυτονόητη κυνικότητα και κτηνωδία ενός μεγαλοκαπιταλιστή, που επέβαλε εκβιαστικά στους υπαλλήλους του να βρίσκονται μέσα στην τράπεζα, δεν εξιλεώνει κανέναν για τους νεκρούς;

Δεν καταλαβαίνουμε άραγε ότι αν χρησιμοποιείς τις τακτικές του κτήνους το οποίο αντιπαλεύεις έχεις γίνει ίδιος μ' αυτό;

Αν για κάτι αγωνίζονται οι αναρχικοί, αν για κάτι αξίζει να αγωνιστούν οι άνθρωποι είναι για την Ζωή, την Ελευθερία και την Αξιοπρέπεια. Για έναν κόσμο όπου ο θάνατος δεν θα έχει πια εξουσία...

Στη διαδήλωση της 6/5 στο κέντρο της Θεσσαλονίκης, που ανταποκρίθηκε σε κάλεσμα της ένωσης νοσοκομειακών γιατρών θεσ/νίκης και πρωτοβάθμιων σωματείων, αρκετός κόσμος, αναρχικοί και αντιεξουσιαστές από το τελευταίο μπλοκ, φώναξε επανειλημμένα: "ήταν δολοφονία, δεν έχουμε αυταπάτες, κράτος και Βγενόπουλος δολοφονούν εργάτες". Σίγουρα μια τέτοια σκέψη για κάποιους είναι ανακουφιστική. Είναι όμως βέβαιο ότι αντιλαμβάνονται το περιεχόμενο και τις προεκτάσεις αυτού που εύχονται;

Δεν γνωρίζουμε τι ακριβώς συνέβη στη Marfin το μεσημέρι της 5/5/2010. Γνωρίζουμε όμως, ότι την ώρα που ακούσαμε τη τραγική είδηση, κανείς από τον περίγυρό μας δεν ήταν σε θέση να πει πως αποκλείεται να έγινε αυτό που οι εισαγγελείς των ΜΜΕ ανακοίνωναν! Και αυτό είναι επίσης τραγικό.

Γιατί αν με την πρακτική μας δεν καθιστούμε ολοφάνερα αδιανόητο (και πρώτα απ' όλα σε εμάς τους ίδιους) κάτι τέτοιο να προήλθε από άτομα που κινούνται στον ίδιο χώρο με εμάς, τότε έχουμε ήδη ανοίξει το δρόμο ώστε να συμβαίνουν τραγωδίες (από φονική ανευθυνότητα, από διεστραμμένη μοχθηρία ή από δόλιο σχεδιασμό).

Σε μια γενικευμένη εξέγερση υπάρχουν ανεξέλεγκτοι νεκροί, έγινε στο Λος Άντζελες, έγινε στην Αργεντινή. Κανείς δεν διανοήθηκε ποτέ να αποδώσει σε κάποιο οργανωμένο πολιτικό ρεύμα αμφισβήτησης τους θανάτους αυτούς.

Το γεγονός ότι οι 3 δολοφονημένοι της Marfin χρεώνονται στην αναρχία δείχνει σίγουρα μεγάλες ευθύνες. Ποιος μπορεί να αγνοήσει την ανοχή σε πρωτοποριακές λογικές και στην περιφρόνηση της ζωής; Δεν πα να λες ότι οι έμπειροι αναρχικοί τόσα χρόνια, τόσες τράπεζες έχουν κάψει, και ότι κανένας δεν κινδύνευσε... Δεν πα να λες ότι φταίει ο Βγενόπουλος που υποχρέωσε τους εργαζόμενους να μείνουν στην τράπεζα, που δεν είχε πυρασφάλεια κλπ

Η ευθύνη δεν φεύγει από πάνω σου.

Αν υπάρχουν έστω και ελάχιστα άτομα που αυτοπροσδιορίζονται ως αναρχικοί και φτάνουν στην ανευθυνότητα να πυρπολούν κτήρια με κόσμο μέσα, κάπως έχει καλλιεργηθεί αυτή η ανευθυνότητα.

Αν, ακόμα χειρότερα, έχεις στρώσει το δρόμο ώστε να συμβεί η μεγαλύτερη μεταπολεμική προβοκάτσια στην Ελλάδα, τότε οι μακροπρόθεσμες συνέπειες ξεπερνούν και την τραγωδία των 3 δολοφονημένων.

Και η απάντηση δεν είναι οι διαμαρτυρίες ότι «ο εχθρός είναι αδίστακτος». Ξέρουμε και την Piazza Fontana στο Μιλάνο και τη Scala στη Βαρκελώνη.

Η απάντηση είναι η αναδυόμενη πολυπληθής αντιπολίτευση που ριζώνει σε όλους τους κοινωνικούς χώρους και πανελλαδικά, με επίμονη και κοπιαστική δουλειά, με συντροφικότητα, αλληλοβοήθεια και αλληλεγγύη. Η απάντηση είναι ο αγώνας για τη ζωή, όχι για τον θάνατο.

***Εκδόσεις-περιοδικό Πανοπτικόν, Εκδόσεις των Ξένων, Εκδόσεις Στάσει
Εκπίπτοντες, Εκδόσεις Εξάρχεια, Μαύρο Πιπέρι του Ευβοϊκού, Περιοδικό
Νυχτεγερσία***

3. Θα τους φοβηθούμε επειδή σκοτώ νουν;

Θανάσης Τριαρίδης

Μια μέρα μετά την κτηνώδη δολοφονία της Παρασκευής Ζούλια, της Αγγελικής Παπαθανασοπούλου και του Επαμεινώντα Τσακάλη στον πρώτο όροφο της Τράπεζας Marfin, στην οδό Σταδίου, στην Αθήνα, το μεσημέρι της 5ης Μαΐου του 2010, και προσπαθώντας να συνειδητοποιήσω το γεγονός ως σημείο της αλληλουχίας μιας πολύ μακρύτερης αλυσίδας γεγονότων, περίπου αντανάκλαστικά (σχεδόν αυτιστικά – ή ακόμη και αμυντικά) παραπέμπω στο κείμενό μου με τίτλο «Η πολιτική βία είναι πάντοτε φασιστική» <http://www.triaridis.gr/keimena/keimD065.htm>

. Όταν το κείμενο αυτό (γραμμένο για το διαμελισμό του 15χρονου Χαμί Νατζάφι) δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα μου πριν από ένα μήνα, χρειάστηκε κάμποσες φορές να επιχειρηματολογήσω για πράγματα που τα λογάριαζα αυτονόητα από την πρώτη μου εφηβεία. Πως οποιαδήποτε πράξη συνειδητά βλάπτει το τρεμάμενο σώμα του άλλου δεν είναι «αγώνας για την ελευθερία» μα άσκηση σκλαβιάς και υποταγής. Πως ο τρόμος είναι πολιτικό εργαλείο του φασισμού. Πως όσοι φτιάχνουν βόμβες για να διαμελίσουν, να κάψουν ή να χουγιαξουν ανθρώπους είναι φονιάδες. Πως όσοι ασκούν συνειδητά πολιτική βία είναι διαφόρων διαβαθμίσεων νεοναζί. Πως η ανοχή και η σιωπή μας απέναντι στην πολιτική βία και τον τρόπο που σπέρνει είναι συνενοχή.

Γυρεύοντας (εξακολουθητικά) την ενδεχόμενη αντιπρόταση σε τούτη τη βία και την απανθρωπιά της παραπέμπω και σε άλλα τρία κείμενα, γραμμένα κι αυτά μετά τον φόνο του Χαμί Νατζάφι – τα οποία ωστόσο μπορούν αν διαβαστούν και σήμερα, δίχως να αλλοιωθούν οι άξονές τους. Είναι τα κείμενα του Γιάννη Ευαγγέλου («Ο τυχαίος θάνατος του Χαμί Νατζάφι»), του Κυριάκου Αθανασιάδη («Εγώ είμαι ο Σπάρτακος») και του Παναγιώτη Παπαδόπουλου, γνωστότερου και ως Κάιν («Το αίμα μας δεν θα χυθεί για τα σκουπίδια σας») – όλα συγκεντρωμένα στην ιστοσελίδα των εκδόσεων διάπυρον: <http://diapyron.com/category/www-diapyron-comtexts/>

Κάπου εδώ κάποιος, ίσως εύλογα, θα αναρωτηθεί: μπορούν τα κείμενα να σταματήσουν το θάνατο που απλώνει; Τι αξία έχει να τοποθετείται κανείς, όταν τα χέρια του είναι δεμένα, όταν είναι ανήμπορος να σταθεί απέναντί στην ισχύ της βίας, όταν τα λόγια του μοιάζουν με σκόνη στον άνεμο;

Αξίζει να σκεφτεί κανείς μian απάντηση: είναι στ' αλήθεια τα λόγια σκόνη στον άνεμο; στ' αλήθεια η βία λόγω της φύσης της θα υπερισχύει κάθε προσπάθειας για ανθρωπιά;

Καταγράφω τη σκέψη μου: Είναι προφανέστατο πως η πολιτική βία, όχι μόνο δε θα σταματήσει, αλλά θα πολλαπλασιαστεί – θα ανατροφοδοτείται από τη θεσμοθετημένη βία, την προγραμματική αμορφωσιά, την κρατική καταστολή και κτηνωδία, την κοινωνική αδικία, από τη φτώχεια, την υπαρξιακή σύγχυση και τον διάσπαρτο τρόπο. Κι άλλοι νεκροί θα

υπάρξουν, θύματα δολοφόνων που πιστεύουν πως έχουν το δικαίωμα να υπογραμμίζουν τις απόψεις τους με το αίμα των άλλων. Οι ιερούργοι της πολιτικής βίας θα επιμένουν πως έτσι πολεμούν το «σύστημα», θα λένε πως η βία τους είναι «αντι-συστημική» (δίχως φυσικά να γνωρίζουν καν τι σημαίνει η λέξη – ούτε ποιος και πώς την εισηγήθηκε), θα διατρανώσουν πως όσοι εναντιώνονται στην κτηνωδία τους είναι «δεκανίκια του συστήματος». Στον συγκεχυμένο κόσμο του τρόμου τους (όπου η αμάθεια θεωρείται αρετή, η βία ανδρεία και το κάψιμο ανθρώπων αγώνας), το «σύστημα», όπως το ορίζουν στο φαντασιακό τους, είναι το τέρας που τους μοιάζει απελπιστικά. Αυτοί οι ίδιοι είναι ζωτικά κομμάτια ετούτου του συστήματος: το υποστηρίζουν, το αναπαράγουν, το ανατροφοδοτούν, το ζωογονούν. Ο τρόμος και ο θάνατος που σκορπούνε είναι μια βαθιά συστημική επιβεβαίωση.

Μα οι υπόλοιποι (όσοι δεν πιστεύουμε στη βία, όσοι δε θρησκευόμαστε με αυτήν) τι θα κάνουμε; Θα μείνουμε να βλέπουμε μια ακόμη δοξολογία του επικείμενου φόνου να γίνεται συνήθεια, συγκατάβαση, κοινωνικός θεσμός; Πέρα από την όποια οπτική μας για τη ζωή, πέρα από την όποια ιδεολογία μας, πέρα από τις προφανείς ή δυσδιάκριτες διαφορές μας (που εντέλει δίνουν περιεχόμενο στη ζωή), δε θα εκφράσουμε καθαρά και ρητά την αντίθεσή μας σε τούτη την πολιτική βία; Θα προσκυνήσουμε το τέρας επειδή μάς μοιάζει; Θα γίνουμε συνένοχοι διά της σιωπής μας, διά της εκκωφαντικής μας μούγγας; Θα τους φοβηθούμε επειδή σκοτώνουν;

Το ερώτημα είναι ανοιχτό για τον καθένα μας – και στον κόσμο τής διαρκώς ερχόμενης βίας ποτέ δεν είναι αργά: ελπίζω τώρα να μιλήσουν λίγο περισσότεροι, να τοποθετηθούν ενάντια στους λογής διαβαθμίσεων νεοναζί, να αντισταθούν στη φονική σιωπή μας, στην παναθεματισμένη μούγγα μας... Το λέω ειλικρινά: ελπίζω να μη φοβηθούν το τέρας και να μιλήσουν.

Ωστόσο, μπορεί κανείς να σκεφτεί πως το πιο πάνω ερώτημα (θα τους φοβηθούμε επειδή σκοτώνουν;) είναι υπερβολικά γενικό για τα μέτρα του – πως θα ήθελε ένα ερώτημα ειδικό, προσωπικό, έξω από σχήματα κοινωνικής ευθύνης και μουγγής συνενοχής. Παρόλο που θεωρώ πως κάθε ερώτημα είναι προσωπικό (και κυρίως το ερώτημα για το πότε σιωπά κανείς, πότε φοβάται και πότε μιλά), θα επιχειρήσω να συμμαρτυρώ τη σκέψη ετούτου του φανταστικού αναγνώστη – θα προσπαθήσω να σχηματίσω ένα ερώτημα προσωπικότερο, δικό του...

Η Αγγελική Παπαθανασοπούλου, μία από τους τρεις καμένους, ήταν έγκυος τεσσάρων μηνών. Μονομιάς όλοι παρατηρήσαμε πως γεννήθηκε ένα ζήτημα εκφραστικής ορθότητας: μιλάμε για τρεις ή για τέσσερις νεκρούς; Αραγε ήτανε ένας ακόμη νεκρός το αγέννητο μωρό – ή μήπως όχι; Τι θα μπορούσαμε να σκεφτούμε γι' αυτό; Θα ήταν αγόρι ή κορίτσι, θα

έπαιζε τα παιδικά καλοκαίρια του στη θάλασσα, θα ανέβαινε στη νεροτσουλήθρα του Λούνα Παρκ, θα έβγαζε τις πίστες στο Nintendo; Θα πήγαινε στο γήπεδο, θα ήταν καλή ή μέτρια μαθήτρια, θα κάπνιζε στα κρυφά στις τουαλέτες του σχολείου; Θα γινόταν μπασκετμπολίστας, μαθηματικός, δασκάλα, νοσοκόμα, κομμώτρια; Αν πέρναγε στο πανεπιστήμιο, θα ήταν σπασίκλας ή θα έκανε συνελεύσεις στα γρασίδια; Θα ερωτευόταν, θα απελπιζόταν από έρωτα, θα έκανε δικά του (ή δικά της) παιδιά; Θα περνούσε τις νύχτες του ακούγοντας το Παπάκι του Άσιμου ή θα χόρευε το Greenfields σώμα με σώμα; Άραγε, πριν να γεράσει, θα πρόφτανε να δακρύσει έστω σε ένα δειλινό ακούγοντας τη Σερενάτα του Σούμπερτ;

Οι υποθέσεις μπορούν να συνεχιστούν, σαν κήπος με διακλαδωτά μονοπάτια. Ωστόσο το προσωπικό ερώτημα θαρρώ πως έχει ήδη αναδυθεί – κι ο φανταστικός αναγνώστης το επιλέγει εφόσον το θέλει και το απαντάει μόνος του:

Σε συνδέει κάτι με εκείνο το νεκρό έμβρυο της 5ης Μαΐου του 2010; Είναι δική σου απώλεια το αγέννητο παιδί που κάηκε μες στην κοιλιά της μάνας του στον πρώτο όροφο της Marfin;

Θ. Τ. – 06.5.2010

<http://www.triaridis.gr/keimena/keimD067.htm>